

ТЕМА 7

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФОРМА ЗАЛУЧЕННЯ РЕСУРСІВ І РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ

Укладач – Купенко О.В.

- У попередньому розгляді поняття «проект» було вже введено, були розглянуті психологічні механізми, на які спирається відповідна діяльність. Тепер розглянемо основні визначення та аплікаційні форми соціальних проектів.

- **Проект** – це ідеальний образ майбутнього з потрібними перевагами,

що супроводжується описом процедури перетворення цього образу в об'єктивну реальність з урахуванням обмежень: людських, матеріальних і часових ресурсів.

Основні властивості проекту такі:

- проект має містити, з одного боку, ідеальний образ того, чого немає, але що є потрібним, що може бути створеним і для цього існують відповідні гарантії, з іншого – опис процедури досягнення відповідного ідеального образу;
- проект як ідеальний образ бажаного майбутнього поступово трансформується у результаті діяльності суб'єкта;
- проектна діяльність – це унікальна та неповторна діяльність, яка має комплексний характер з певними зв'язками між компонентами і в даних умовах обґрунтована як оптимальна;
- тематика проекту має особистісне значення для суб'єкта діяльності;
- проект розвиває людину як суб'єкта діяльності, орієнтує на співпрацю;
- проект ґрунтується на інтеграції знань і досвіду з різних сфер науки та практики.

Проектна діяльність – це така, яка починається зі створення певного образу майбутнього, що забезпечує необхідні переваги порівняно з ситуацією без проекту, і є можливим за наявної команди виконавців та ресурсів, і яка завершується у визначений час із перетворенням цього образу на об'єктивну реальність.

- **Діяльність розроблення проекту** – це такий складник проектної діяльності, що створює образ бажаного і можливого (у визначений термін за наявної команди виконавців та ресурсів) майбутнього, а також опис процедури перетворення цього образу на об'єктивну реальність.
- **Діяльність реалізації проекту** – це такий складник проектної діяльності, що забезпечує (відповідно до наявного опису процедури) перетворення бажаного та можливого за наявної команди виконавців і ресурсів образу майбутнього на об'єктивну реальність.

Розглянемо приклад типової форми для участі в конкурсі на грантове фінансування (частина 1)

Загальна інформація

Повна юридична назва організації, що подає заявку

Адреса офісу організації, яка подає заявку

Поштова адреса

Контактні телефони організації

Адреса електронної пошти

Керівник організації (*прізвище, ім'я та по-батькові, посада*)

Назва проекту

Керівник проекту (*прізвище, ім'я та по-батькові, посада*)

Бухгалтер проекту (*прізвище, ім'я та по-батькові, посада*)

Стислий опис проекту (*в межах одного - двох абзаців*)

ГРОМАДСЬКІ ІНІЦІАТИВИ
УКРАЇНИ

Розглянемо приклад типової форми для участі в конкурсі на грантове фінансування (частина 2)

Опис проекту

Постановка проблеми.

Коротко охарактеризуйте основні проблеми, які можуть бути вирішені в результаті реалізації проекту, або охарактеризуйте ситуацію, яка потребує змін.

Мета та завдання проекту.

Чітко сформулюйте мету та завдання вашого проекту.

Цільова група проекту.

Вкажіть, на які групи населення та/або організації поширюватиметься проектна діяльність?

Опис діяльності за проектом.

Опишіть основні види діяльності, завдяки яким досягатимуться мета та завдання вашого проекту. При описі діяльності, пишіть по черзі захід за заходом розділяючи їх за хронологічною послідовністю.

Роль партнера в проекті

Опишіть будь ласка роль організації-партнера в ході реалізації проекту: чим займатиметься, за що відповідатиме, як будуть розподілені функції/обов'язки між організаціями в ході реалізації проекту

Географія проекту.

Вкажіть, на яку територію поширюватиметься діяльність проекту?

Очікувані результати.

Опишіть очікувані результати та користь від реалізації вашого проекту для цільової групи і зміцнення громадянського суспільства, а також довгостроковий вплив проекту.

Моніторинг і оцінювання.

Опишіть, як ви проведете моніторинг і оцінку виконання вашого проекту, щоб забезпечити досягнення його мети та завдань. Будь ласка, вкажіть кількісні та якісні показники, за якими оцінюватиметься рівень досягнення поставлених у проекті завдань.

Життєздатність та самофінансування.

Поясніть, якою мірою проект пов'язаний у довгостроковими завданнями вашої організації. Чи плануєте ви продовжувати проект після закінчення фінансування? Яким чином ви плануєте отримувати необхідні ресурси?

Розглянемо приклад типової форми для участі в конкурсі на грантове фінансування (частина 3)

Робочий план

Будь ласка, детально опишіть графік виконання проекту за наведеною схемою:

Місяці (1, 2, 3)	Заплановані заходи	Відповідальні особи

Розглянемо приклад типової форми для участі в конкурсі на грантове фінансування (частина 4)

БЮДЖЕТ ПРОЕКТУ

Видатки, які можуть покриватися у межах гранту :

друкування і розповсюдження інформації та навчальних матеріалів;
відрядження та пов'язані з ними витрати;
придбання обладнання (максимум 10% від загальної вартості проекту);
витрати на зв'язок та адміністрування;
приїзд консультанта / тренера для передачі успішного досвіду;
інші прямі витрати, пов'язані з реалізацією проекту.

Основні категорії бюджету проекту	Обчислення витрат	Очікуване фінансування від «Громадські ініціативи України»	Внесок заявника	Кошти з інших джерел	Загальна сума
I. ВІДРЯДЖЕННЯ І ТРАНСПОРТ					
(вказіть, що саме)					
Всього :					
II. ЗВ'ЯЗОК					
(вказіть, що саме)					
Всього :					
III. ІНШІ ПРЯМІ ВИТРАТИ					
Банківські витрати					
Канцелярські товари					
Витратні матеріали (вказіть, що саме)					
Всього :					
IV. ОБЛАДНАННЯ					
(вказіть, що саме)					
Всього :					
V. НЕПРЯМІ ВИТРАТИ					
Комунальні послуги офісу					
Інші непрямі витрати (вказіть, що саме)					
Всього :					
VI. ПРОГРАМНІ ВИТРАТИ					
Програмні заходи (проїзд, проживання та харчування учасників, матеріали та канцтовари, оренда приміщень)					
Проїзд тренера / консультанта для передачі досвіду успішної ініціативи					
Гонорар тренера / консультанта для передачі досвіду успішної ініціативи					
Видання (розробка, переклад, друк)					
Інформаційні матеріали (вказіть, що саме)					
Інші програмні витрати (вказіть, що саме)					
Всього :					
Загальна сума внесків					
Процентне відношення внесків %					

ДОДАТКИ

Стислий опис організації.

Коротко опишіть Вашу організацію, вказавши ціль та мету, а також, як давно воно існує і коли офіційно зареєстрована. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності, за якими працює Ваша організація. Опишіть конкретні справи і/або наведіть конкретні приклади діяльності та проекти, що були вами реалізовані. В разі виконання спільних проектів, вкажіть організації, які брали в них участь.

За такою ж схемою окремо додайте опис організації-партнера. Також додайте опис того як ви познайомились та вирішили співпрацювати.

Обов'язковий додаток – сканкопія Свідоцтва про державну реєстрацію або сканкопія витягу з державного реєстру.

- Зробимо далі певну деталізацію щодо написання певних частин проектної заявки

Мета проекту - це передбачуваний результат діяльності

- Як визначити мету соціального проекту?
- Через розуміння наявних суперечностей.

Приклади формулювання мети на підставі визначення суперечностей

Суперечність	Формулювання мети
між потребою подолати певні складні життєві обставини і об'єктивною неможливістю цього (інвалідність, сиріцтво, смертельні хвороби тощо)	часткове покращення обставин життя нужденних
між індивідуальними і суспільними нормами благополуччя (питання полягає в правомірності та мірі втручання в життєві обставини індивіда чи групи, особливо коли життєві обставини, в яких знаходиться людина, не призводять її до усвідомлення необхідності змін у власному житті)	узгодження суспільних норм й уявлень про норму тих, хто потребує допомоги
між суспільними нормами щодо гідних обставин життя та ресурсним потенціалом суспільства	формування активної життєвої позиції клієнта; залучення недержавних, неформальних інститутів, створення та поповнення фінансових та матеріальних резервів
між правами та доступністю певних ресурсів та послуг	забезпечення доступу (полегшити використання) ресурсів та послуг
між наявною у людини в складних життєвих обставинах самостійністю і відповідальністю та потребою таких якосте для покращення життєвих обставин	формування активної життєвої позиції клієнта

Критерії SMART для формулювання мети

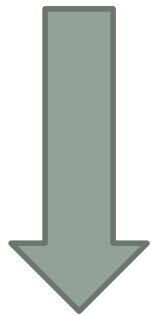
- **s**pecific/significant – конкретна/значима
- **m**easurable – вимірювана
- **a**rea-based – визначена у просторі
- **r**ealistic – реалістична
- **t**ime-based – визначена в часі

Наприклад, сформулюємо окремі складові мети

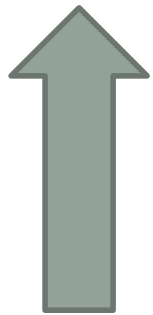
- **s**pecific/significant – надати можливість займатися улюбленим видом спорту
- **m**easurable – збільшити кількість залучених у спортивні секції
- **a**rea-based – абітурієнти СумДУ
- **r**ealistic – проведення «дня відкритих дверей» у спорткомплексі СумДУ й демонстрування спектру різноманітних секцій
- **t**ime-based – 1 місяць

...а тепер узагальнимо формулювання мети

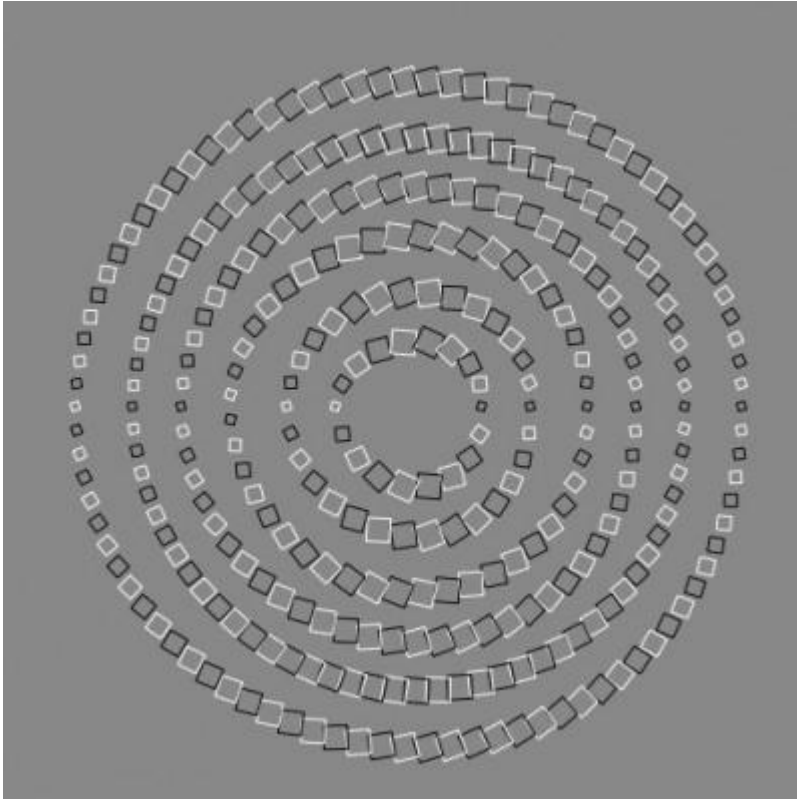

Надати можливість займатися
улюбленим видом спорту, збільшивши
кількість залучених у спортивні секції
абітурієнтів СумДУ; для цього провести
«день відкритих дверей» у
спорткомплексі СумДУ й
продемонструвати спектр різноманітних
секцій.

- time-based – 1 місяць.

Цільові групи проекту

- Спочатку соціальна робота проводилася з окремими індивідами. Та скоро стало зрозуміло, що спроби змінити ситуацію і поведінку індивідуального клієнта нечасто стають ефективними, якщо не впливати на його безпосереднє оточення. Це призвело до виокремлення індивідуальної, сімейної та групової соціальної роботи.

Сім'я як цільова група соціальних проектів

- Сім'я – мала соціальна група, основана на шлюбі, кровному зв'язку чи індивідуальних потребах людей у союзі один з одним. Її відрізняє єдина економічна база, спільність побуту, взаємно залежний спосіб життя старших та молодших членів, певна структура ролей і норм взаємодії, емоційно-моральні зв'язки, ставлення допомоги, підтримки, захисту.

Усі щасливі сім'ї схожі одна на одну, кожна нещаслива сім'я нещаслива по-своєму («Анна Кареніна», Л.Толстой)

Неоднорідність цільових груп на прикладі сім'ї: типологія сімей на підставі їх здатності розв'язувати кризи

- **Гнучкі сім'ї**, члени яких вільні у прояві своїх почуттів та бажань, де проблеми обговорюються спільно, що дає змогу знаходити нові зразки взаємин. Такі сім'ї можуть потребувати в соціальній підтримці в ситуаціях ненормативного стресу, при виникненні небезпеки, у нещасних випадках, важких захворюваннях, тощо. 3 іншого боку, ці сім'ї можуть виступати добровільними помічниками в соціальній роботі з різними категоріями населення.
- **Сім'ї, в яких основні зусилля спрямовані на підтримку згоди та єдності перед зовнішнім світом**, що досягається за рахунок підкорення волі та бажань всіх волі і бажанню одного (лідера) і в яких тому виключені всі індивідуальні розбіжності. Такі сім'ї можуть потребувати підтримки і захисту, але через їх «закритість» для зовнішнього світу звернення за нею можливе лише у випадку особливих подій, що «підривають» межі сім'ї та стають відомими зовнішньому оточенню.
- **Сім'ї, в яких взаємодія хаотична** й основана на постійних суперечках і конфліктах, причому попередній досвід не утворює орієнтиру для поведінки в майбутньому. Такі сім'ї погано організовані й практично не мають власного потенціалу для розв'язання конфліктних ситуацій. Тому вони в найбільшій мірі потребують соціальної підтримки.

Неоднорідність цільових груп на прикладі сім'ї: типологія сімей на підставі їх помилки у вихованні

- Сім'ї із самозаспокійливим і поблажливим стилем виховання, коли батьки не надають значення вчинкам дітей, не бачать у них нічого страшного, вважають, що «всі діти такі», й «ми самі такими були».
- Сім'ї із стилем «кругової оборони» у вихованні: «наша дитина, як хочемо, так і виховуємо».
- Сім'ї з демонстративним стилем виховання, коли батьки не соромлячись, всім і кожному жаліються на власних дітей, явно перебільшуючи ступень негативної поведінки.
- Сім'ї з педантично-підозрілим стилем виховання, коли батьки не довіряють власним дітям, застосовують до них образливий тотальний контроль, намагаються ізолювати від однолітків і друзів, повністю контролювати вільний час, коло інтересів, занять, спілкування.
- Сім'ї з жорстко-авторитарним стилем виховання, де батьки зловживають фізичними покараннями, вважають його єдиним методом виховання.
- Сім'ї з увідомлюючим стилем виховання, де на протигагу жорстко-авторитарному стилю батьки виявляють по відношенню до своїх дітей повну безпомічність, надають перевагу постійним вмовлянням, не вживають жодних вольових впливів.
- Сім'ї з відсторонено-байдужим стилем виховання
- Сімі зі стилем виховання «кумир сім'ї»
- Сім'ї з непослідовним стилем виховання, коли у батьків не вистачає витримки для здійснення послідовної виховної тактики в сім'ї . Виникають різкі емоційні перепади - від покарань, сліз, лайки до зворушливо-ніжних проявів, що призводить до втрати батьківського авторитету.

Завдання для самопідготовки 1

- Підготуйте презентацію, яка б ілюструвала специфіку цільової групи розроблюваного вами в ході ознайомчої практики проекту.

Завдання для самопідготовки 2

- Презентуйте власну роль у розробленні та реалізації проекту ознайомчої практики:
  - ваша роль на етапі підготовки проекту;
  - ваша роль на етапі реалізації проекту;
  - ваша роль на етапі оцінки якості виконання проекту;
  - які наявні у вас знання та досвід допоможуть у даному проекті;
  - яких знань і досвіду не вистачає, яким чином їх компенсувати.

Завдання для самопідготовки 3

- Презентуйте роль залучених вами (потенційних) партнерів проекту ознайомчої практики:
  - кого ви розглядаєте у якості партнера в реалізації проекту (організація, підрозділ, контактна особа);
  - на отримання яких саме ресурсів чи фахової допомоги ви розраховуєте від названого партнера;
  - на якому етапі знаходиться процес досягнення згоди про партнерство та на яких умовах;
  - у чому користь для партнера від взаємодії з вами.